

Reakce MVNO na konzultaci s ČTÚ

Návrh výzvy k podání nabídky pro udělení práv k využívání
radiových kmitočtů pro účely poskytování elektronických
komunikačních sítí v kmitočtových pásmech 700 MHz a 3440–
3600 MHz

4. května 2020

Tento příspěvek byl představen v angličtině. Toto je český překlad.

Obsah

I. O sdružení MVNO Europe.....	3
II. Úvod a hlavní komentáře	3
III. Konkrétní komentáře.....	5
IV. Kontaktní údaje MVNO Europe	10

I. O sdružení MVNO Europe

1. MVNO Europe zastupuje různé druhy mobilních virtuálních operátorů s různými obchodními modely, kteří oslovují maloobchodní spotřebitele, uživatele z řad středních a velkých podniků (včetně start-upů a scale-upů), veřejného sektoru, integrátorů služeb/systémů ICT a internetu věcí (IoT) apod. <http://www.mvnoeurope.eu/members>
2. Virtuální mobilní operátoři aktuálně představují v Evropské unii přibližně 10 % SIM karet.
3. Pojem „virtuální“ se vztahuje ke skutečnosti, že virtuální mobilní operátoři nemají pod kontrolou rádiové kmitočty a související fyzickou infrastrukturu mobilních sítí (antény, základní stanice atd.). Virtuální mobilní operátoři všem kontrolují nezbytný hardware/software/prostředky, aby mohli poskytovat bezdrátové/mobilní služby a v závislosti na rozsahu svého obchodního modelu mohou vlastnit jinou telekomunikační infrastrukturu.
4. Naši členové poskytují výhradně mobilní nabídky, konvergentní nabídky pevných a mobilních služeb a nabídky s obsahem audiovizuálních médií, finanční služby, komunikace mezi stroji (M2M), služby integrovaných datových SIM karet pro tablety, přenosné počítače a jiná zařízení, připojené mobility pro vozidla atd. Někteří naši členové také aktivně působí na velkoobchodních trzích jako MVNE (elektronický virtuální operátor zpřístupňující mobilní síť) / MVNA (virtuální mobilní agregátor služeb), přičemž poskytují podporu ostatním společnostem a značkám poskytujícím bezdrátové/mobilní služby. MVNO Europe nereprezentuje značkové prodejce.
5. Virtuální mobilní operátoři významně přispívají k inovacím a konkurenčnímu prostředí a přinášejí nesporné výhody pro koncové uživatele v obchodních vztazích mezi obchodními společnostmi a koncovými zákazníky (B2C) i obchodních vztazích mezi obchodními společnostmi (B2B).
6. Virtuální mobilní operátoři se také prostřednictvím plateb velkoobchodních poplatků podílejí na financování infrastruktury mobilních sítí, které zajišťují tržby pro operátory mobilních sítí. Současně díky tomu není zapotřebí nákladné duplikace síťových prostředků.

II. Úvod a hlavní komentáře

7. Sdružení MVNO Europe opět (s potvrzením bodů uvedených v naší reakci na konzultaci v roce 2019) velmi uvítalo skutečnost, že ČTÚ navrhuje do licencí rádiového spektra u držitelů licencí v kmitočtu 700 MHz zahrnout povinnost velkoobchodního přístupu (Článek 8.2 hlavního návrhu části zadávací dokumentace, Příloha 2A – Článek 2 pro zavedené operátory, Příloha 2B – Článek 1 pro operátory nově vstupující na trh). Velmi také vítáme výslovné odkazy ČTÚ na šetření

v letech 2019-2020, co se týče velkoobchodního trhu mobilního přístupu při uplatnění režimu významné tržní síly (výsledky testu tří kritérií a předběžné analýzy).

8. Potvrzujeme, že povinnost velkoobchodního přístupu v České republice považujeme za nezbytnou, a to včetně konkrétního kontextu přidělení rádiového spektra, zejména s ohledem na skutečnost, že podíl na trhu, který zaujímají nezávislí operátoři mobilních virtuálních sítí (tj. mobilní virtuální operátoři, jejichž akcie nekontrolují – ať už zcela nebo zčásti, tři hlavní operátoři mobilních sítí), zůstává v České republice dosud jen marginální.
9. Proto ČTÚ naléhavě žádáme, aby v konečném znění zadávací dokumentace ponechala povinnost velkoobchodního přístupu. Uložení takové povinnosti je jednoznačně v souladu s pravomocemi svěřenými národním regulačním úřadům / kompetentním úřadům ve smyslu stávajícího právního rámce EU, a to konkrétně Článku 5.2(a) Programu politiky rádiového spektra¹ a Článku 52 Evropského kodexu pro elektronické komunikace². Případné argumenty opačného rázu učiněné v kontextu této konzultace by měly být ČTÚ zamítnuty.
10. Litujeme, že povinnost velkoobchodního přístupu i nadále výslovně obsahuje znění „*pro účely poskytování vysokorychlostního přístupu na internet*“. Tento bod jsme konkrétně komentovali v naší reakci na konzultaci v roce 2019. Dle názoru MVNO Europe musí být povinnost velkoobchodního přístupu nastavena tak, aby nezohledňovala konkrétní službu, tj. musí od držitelů přidělu vyžadovat, aby poskytovali velkoobchodní přístup, aniž by předem určovali rozsah aktivit příjemců velkoobchodního přístupu (žadatelů, kteří mají zájem). Mrzí nás také, že se povinnost velkoobchodní přístupu nevztahuje na pásmo 3440–3600 MHz. V tomto ohledu si vás dovoluujeme informovat, že francouzský regulační orgán (ARCEP) přijal dne 21. listopadu 2019 rozhodnutí, které zahrnovalo přijetí velmi jednoznačné povinnosti (plnohodnotný mobilní virtuální operátor) velkoobchodního přístupu mobilním virtuálním operátorem, který by požadoval preferenční finanční podmínky na úvodní bloky o šířce 50 Mhz v pásmu 3,4-3,8 GHz³ (a všichni čtyři francouzští operátoři mobilních sítí žádali v souladu s tím, čímž potvrdili, že jsou připraveni přijmout povinnosti velkoobchodního přístupu⁴).

¹ <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:081:0007:0017:EN:PDF>

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2018:321:FULL&from=EN>

³ <https://en.arcep.fr/news/press-releases/p/n/5g-10.html>

⁴ <https://en.arcep.fr/news/press-releases/p/n/5g-13.html>

III. Konkrétní komentáře

11. Sdružení MVNO Europe potvrzuje, že konkrétně vítá, že Přílohy 2A a 2B návrhu zadávací dokumentace s sebou opět nesou uzavření smluvního závazku ze strany držitelů přidělu ve spektru 700 MHz, který řeší nezbytné náležitosti efektivního velkoobchodního přístupu, jako např.:
- a) Rozsah, kvalita a zeměpisné pokrytí velkoobchodního přístupu nesmí být horší než rozsah, kvalita a zeměpisné pokrytí poskytované vítěznými držiteli přidělu v kmitočtu 700 MHz jejich vlastním zákazníkům, (jak již bylo uvedeno výše a také níže, MVNO Europe se domnívá, že je nutné se vyvarovat navázání tohoto na služby vysokorychlostního internetu, přičemž velkoobchodní přístup nesmí zohledňovat konkrétní služby).
 - b) Velkoobchodní přístup musí být udělován bez ohledu na rozsah vlastní infrastruktury a systémů (OSS/BSS) žadatelů, přičemž jsou uznávány koncepty jako např. „MVNE“ (virtuální operátor zpřístupňující mobilní síť), „Full MVNO“ (úplný mobilní virtuální operátor) a „Light MVNO“ (mobilní virtuální operátor).
 - c) Je také uznána skutečnost, že je nutné zahájit v dobré víře jednání o dalších modelech velkoobchodního přístupu (včetně širšího rozsahu velkoobchodního přístupu).
 - d) Skutečnost, že příjemci velkoobchodního přístupu mají výslovně právo poskytovat maloobchodní služby a vlastní velkoobchodní služby třetím stranám.
 - e) Ustanovení, které brání stlačování marží, pod dohledem ČTÚ. Oceňujeme výslovný odkaz na metodiku zkoušky stlačování marží stanovenou ČTÚ.
 - f) Explicitnější ustanovení vyžadující výslovné zveřejnění dvou samostatných referenčních nabídek: jedné typu „Full MVNO“ a druhé typu „Light MVNO“ pod dohledem ČTÚ.
 - g) Mechanismus řešení sporů, kde ČTÚ vystupuje jako rozhodce (nemáme obavy ohledně rozsahu pravomocí ČTÚ pro řešení sporů, neboť se zdá, že tyto jsou omezeny na konzistenci návrhu smlouvy s relevantní referenční nabídkou nebo podmínkami závazku, zatímco by mohl vzniknout spor ohledně širších/odlišných aspektů velkoobchodního přístupu).
 - h) Postihy v případě, že MNO poruší povinnosti v souvislosti s velkoobchodním přístupem.
12. Máme určité obavy a u formulace povinností uložených vítězným uchazečům, co se týče velkoobchodního přístupu, vnímáme určitý prostor pro zlepšení, a to zejména následující:

- a) Povinnost velkoobchodního přístupu by měla být rozšířena na rádiové spektrum 3440–3600 MHz, které se v rámci tohoto nabídkového řízení nabízí. Domníváme se, že ČTÚ by měl pro uchazeče alespoň zahrnout příležitost dobrovolného závazku obnovit a rozšířit velkoobchodní přístup napříč VEŠKERÝMI rádiovými spektry, kterými disponuje (včetně spekter z minulosti a těch, která jsou součástí tohoto nabídkového řízení), přičemž by mohla být těm, kteří takový závazek přijmou, a to včetně rozšíření velkoobchodního přístupu k síťové kapacitě v pásmu 3440–3600 MHz, udělena určitá odměna.
- b) Povinnost velkoobchodního přístupu se zdá být orámována ve smyslu umožnění poskytování „služeb přístupu k vysokorychlostnímu internetu“. To považujeme za vysoce problematické, neboť to odkazuje na konkrétní službu (služba přístupu na internet). Sdružení MVNO Europe se skutečně domnívá, že toto je třeba změnit a nastavit obecněji, a to přinejmenším s odkazem na „mobilní data“, aby mohly subjekty MVNE / Full MVNO využívat velkoobchodní přístup pro další účely a skutečně je používat pro libovolné účely, pro které je používat chtějí. Je obzvláště důležité umožnit subjektům MVNE / Full MVNO poskytovat 5G síťové služby neinternetové povahy v rámci obsluhování určitých odvětví a segmentů veřejného sektoru (často označované jako „podsítě“ a „vertikály“, např. továrny a obchodní kampusy („Industry 4.0“), připojené mobility, připojených zařízení různých druhů, chytrého měření, chytrých měst, zdravotní péče apod., které vyžadují vyhrazené a na míru šité služby (často označované jako „specializované služby“)). Navíc nelze vyloučit (ve skutečnosti by to mělo být podporováno), aby subjekty MVNE / Full MVNO využívaly velkoobchodní přístup k získávání zákazníků v oblasti internetu věcí (IoT), k podpoře českých inovativních společností a celoevropských služeb a aplikací. A nakonec, pokud si subjekt MVNE / Full MVNO přeje využívat svůj velkoobchodní přístup k poskytování tradičnějších služeb, včetně hlasových služeb a krátkých textových zpráv, ani toto by nemělo být zněním povinnosti/závazku velkoobchodního přístupu omezováno. Poznámka: Sdružení MVNO Europe výslovně vítá koncept, kdy Žadatelé, kteří mají zájem, mohou požádat o odlišný (včetně širšího) rozsahu přístupu, ovšem domníváme se, že je zcela zásadní, aby rozsah nebyl fakticky užší (např. pro velmi „lehké“ MVNO / poskytovatele služeb / distributory), ale musí být zcela jednoznačné, že o přístup lze žádat bez ohledu na konečnou nabídku, konkrétně (zčásti) poskytování ČEHOKOLIV JINÉHO než vysokorychlostního internetu / hlasových služeb / krátkých zpráv. Žadatelé, kteří mají zájem, musí být schopni žádat libovolnou formu velkoobchodního přístupu za účelem podpory jakýchkoliv maloobchodních nebo velkoobchodních inovativních služeb, které vytvoří.
- c) Jak povinnost velkoobchodního přístupu trvající pouze do 24. února 2026, tak navrhované trvání smlouvy v délce minimálně 2 roky jsou velmi krátké a mohou vytvářet nejistotu, která

bude subjekty MVNE / Full MVNO odrazovat od nezbytných zásadních investic do platformy MVNE / Full MVNO, která je vhodnější, aby umožnila skutečnou konkurenci subjektů MVNE / Full MVNO. Doporučujeme délku trvání povinnosti velkoobchodního přístupu prodloužit na celé období přidělení spektra a minimální délku smlouvy prodloužit na 4 roky (s možností, aby si zájemce o velkoobchodní přístup sjednal kratší smlouvu, pokud o to má zájem, např. aby mohl flexibilněji přecházet od jednoho poskytovatele velkoobchodního přístupu k druhému). Poznámka: Někteří členové sdružení MVNO Europe měli možnost uzavřít nevýhradní smlouvy s více tuzemskými hostitelskými subjekty MNO, což výrazně zvýšilo jejich schopnost zajistit lepší technické a ekonomické podmínky velkoobchodního přístupu. Proto si dovoluujeme ČTÚ doporučit, aby doplnilo podmínku, že smlouvy o velkoobchodním přístupu nemohou být smlouvy o exkluzivitě, pokud se obě strany výslovně nedohodnou, že smlouvu o exkluzivitě hodlají uzavřít, a jejich ochota tak učinit není nezávisle ověřena ze strany ČTÚ.

- d) Povinnost rovného přístupu se zdá být orámována zejména jako „externí“ povinnost nediskriminace, tj. aby se zabránilo držiteli spektra diskriminovat individuální třetí strany. Domníváme se, že ještě důležitější (nad rámec aspektů rozsahu, kvality a zeměpisného pokrytí velkoobchodního přístupu) je nutné formulovat výslovnou „interně-externí“ povinnost rovného přístupu, která zahrnuje to, co držitel spektra poskytuje sobě a co poskytuje třetím stranám.
- e) Zdá se, že ustanovení týkající se referenční nabídky a ustanovení týkající se vyjednávání ohledně smlouvy umožňují v praxi určitou prodlevu (zveřejnění referenční nabídky v okamžiku komercializace vlastních maloobchodních služeb MNO, 3 měsíce od data uzavření smlouvy s příjemcem velkoobchodního přístupu, 3 měsíce, liší-li se žádost od obsahu referenční nabídky, uplatnění „stopky“) mezi spuštěním služeb držitelem spektra a umožněním příjemci velkoobchodního přístupu efektivně zahájit vlastní maloobchodní a velkoobchodní služby. Domníváme se, že tyto prodlevy by se měly eliminovat pomocí konkrétnějšího znění povinnosti velkoobchodního přístupu, a to v podstatě tak, aby bylo možné současné zahájení služeb hostitelským MNO a subjekty MVNE / Full MVNO (takové podmínky byly s podporou doporučení Evropská komise stanoveny na trzích pevných sítí). Jsme srozuměni s tím, že časové prodlevy / technologické prodlevy byly v minulosti v České republice i jinde faktorem, který brzdil subjekty MVNO. Takové časové prodlevy / technologické prodlevy poškodily konkurenci a zájmy koncových uživatelů. V budoucnosti je nutné se jim tudíž vyvarovat: ČTÚ může a měl by být v této oblasti aktivním regulačním úřadem.

13. MVNO Europe má k dispozici dlouhodobě platný popis významu přístupu plnohodnotných virtuálních mobilních operátorů (MVNO). Uvádíme jej zde s rozlišením technických a komerčních aspektů.

Přístup plnohodnotného MVNO – z technického hlediska

Z technického hlediska se domníváme, že pro dosažení přístupu plnohodnotného MVNO musí být splněny následující podmínky, a tudíž je nutno dosáhnout nezbytné technické nezávislosti MVNO na hostitelském operátorovi/operátorech:

- a) oprávnění používat číslovací zdroje udělená státním regulačním úřadem přímo plnohodnotnému MVNO včetně: kódu IMSI mobilní sítě, skupiny čísel MSISDN, negeografických čísel, kódů signačního bodu, identifikačního kódu operátora/kódu přenositelnosti čísla apod.,
- b) vlastním SIM karet včetně kontroly nad všemi funkcemi SIM karet,
- c) kontroly nad všemi prvky sítě s výjimkou rádiové přístupové sítě (RAN) a – dle vlastního uvážení plnohodnotného MVNO – s výjimkou páteřního připojení z RAN. To znamená, že plnohodnotný MVNO má svůj vlastní HLR (Home Location Register, tj. domovský registr), MSC (Mobile Switching Centre, tj. ústředna veřejné mobilní sítě), SMSC/MMSC (SMS/ MMS Switching Centre, tj. ústředny pro SMS a MMS), SGSN/GGSN (síťové uzly pro přenos mobilních dat).
- d) Kontrolu nad všemi systémy OSS/BSS (systémy provozní a obchodní podpory), fakturačním systémem, systémem péče o zákazníky, schopnost obsluhovat zákazníky s předplacenými službami i tarifní zákazníka apod.
- e) Veškeré hovory, SMS/MMS a datové relace jsou zasílány na zařízení plnohodnotného MVNO (tj. žádné nezůstávají „na síti“ hostitelského MNO, žádné nejsou přesměrovávány v rámci celého procesu hostitelským MNO).
- f) Výhody plnohodnotného MVNO u stejných technologií RAN (např. 2G/3G/4G LTE + LTE-M/NB-IoT a 5G) a stejné pokrytí RAN jako hostitelský MNO.

Poznámka: V některých případech může chtít plnohodnotný MVNO zadat externě odpovědnost a/nebo správu určitých technických prostředků nebo technických procesů hostitelskému MNO nebo je zajistit externě jiným poskytovatelem. To je přípustné, pokud je jasné, že takto činí plnohodnotný MVNO ze své vlastní svobodné vůle, bez donucení nebo provozního či finančního

tlaku ze strany hostitelského MNO a pravděpodobně na základě smlouvy, které není součástí smlouvy o velkoobchodním přístupu.

Přístup plnohodnotného MVNO – z obchodního hlediska

Z obchodního hlediska se domníváme, že pro dosažení přístupu plnohodnotného MVNO musí být splněny následující podmínky, a tudíž je nutno dosáhnout nezbytné obchodní nezávislosti MVNO na hostitelském operátorovi/operátorech:

- g) Plnohodnotný MVNO jednoznačně vlastní svoji zákaznickou základnu a má možnost přenést takovou zákaznickou základnu na jiného hostitelského MNO do jeho vlastní sítě, aby ji prodal apod.
 - h) Bez omezení typu poskytovaných služeb a typu zákazníků (maloobchodní a velkoobchodní), kterým se služby poskytují.
 - i) Bez omezení na stanovení maloobchodních cen vůči zákazníkům a velkoobchodních poplatků vůči třetím stranám.
 - j) Bez omezení příjmu plateb odstupného za velkoobchodní hovory / SMS.
 - k) Bez omezení plnohodnotného MVNO, co se týče organizace vlastního mezinárodního roamingu.
 - l) Bez omezení schopnosti sjednávat smluvní vztahy se třetími stranami (zejména bez exkluzivity; plnohodnotný MVNO musí být schopen využívat více tuzemských hostitelských MNO a partnerů pro mezinárodní roaming, pokud tak hodlá činit).
14. Na základě svých zkušeností se MVNO Europe domnívá, že v případech, kdy jsou na MNO kladeny regulační povinnosti vůči MVNO, měly by takové povinnosti zahrnovat interně-externí nediskriminační a transparentní principy týkající se nejen kvality, ale také velkoobchodních poplatků za přístup, a konkrétní preventivní opatření proti stlačování marží, aby bylo zajištěno, že MVNO budou schopni replikovat VŠECHNY maloobchodní/distribuční nabídky uváděné na trh hostitelským MNO, aniž by byli vystaveni stlačování marže.
15. Kromě toho je nutné zajistit také konkrétní ochranná opatření, co se týče inovací, konkrétně zákaz technických a komerčních omezení, jak je uvedeno výše, a záruky, že bude MVNO moci využít stejné technologie RAN (např. 2G/3G/4G LTE + LTE-M/NB-IoT a 5G) a stejné pokrytí RAN jako hostitelský MNO, a to současně s hostitelským MNO. To je důležité, protože známe případy, kdy např. bylo operátorům nabízeno 4G několik let poté, co jej hostitelský MNO

poskytoval svým vlastním maloobchodním zákazníkům. Časové prodlevy, co se týče přístupu MVNO k 5G sítím, již byly oznámeny: například na světovém kongresu MVNOs World Congress v květnu 2019 v Amsterdamu oznámil MNO spuštění své maloobchodní sítě 5G. Na otázku ohledně přístupu MVNO bylo zodpovězeno, že to nastane pravděpodobně během nadcházejících 12 až 18 měsíců.

IV. Kontaktní údaje MVNO Europe

Budete-li potřebovat jakékoliv vysvětlení nebo bližší informace, co se týče zde uvedených stanovisek MVNO Europe a informací, obraťte se prosím na níže uvedenou osobu:

Pan Quentin PHILIPPART DE FOY, Secretariat of MVNO Europe

Tel.: +32 2 789 66 23 – quentin@mvnoeurope.eu | www.mvnoeurope.eu

38 rue de la Loi, 1000 Brussels – 5th floor